

Informe sobre la proposta d'Ordre per la qual es crea el fitxer de dades de caràcter personal d'expedients sancionadors per infraccions de l'article 56.4.k) del text refós de la Llei de carreteres gestionat pel Servei Català de Trànsit

Es presenta davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit del Departament d'Interior en el que es demana que l'Autoritat emeti un informe sobre la proposta d'Ordre per la qual es crea el fitxer de dades de caràcter personal d'expedients sancionadors per infraccions de l'article 56.4.k) del text refós de la Llei de carreteres gestionat pel Servei Català de Trànsit.

(...)

Fonaments Jurídics

I

(...)

II

Per mitjà d'aquesta Proposta d'ordre, el Departament d'interior crea el "fitxer de dades de caràcter personal d'expedients sancionadors per infraccions de l'article 56.4.k) del text refós de la Llei de carreteres gestionat pel Servei Català de Trànsit", de conformitat amb la disposició final tercera de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, que estableix que *"els consellers de la Generalitat, dins l'àmbit de les competències respectives, resten habilitats per a crear, modificar i suprimir, mitjançant ordre, els fitxers de llurs departaments o dels ens públics vinculats o que en depenguin (...)*.

El Servei Català de Trànsit és un organisme autònom de caràcter administratiu que gaudeix de personalitat jurídica pròpia, adscrit al Departament d'Interior, d'acord amb el Decret 200/2010, de 27 de desembre, de creació, denominació i determinació de l'àmbit de competència dels departaments de l'Administració de la Generalitat de Catalunya.

Per tant, d'acord amb la Disposició la tercera de la Llei 32/2010, correspon al Conseller d'Interior mitjançant Ordre aprovar els fitxers de dades de caràcter personal dels quals sigui responsable el Servei Català de Trànsit.

III

Tot i que ni en la denominació del fitxer, ni en l'apartat de finalitat, ni després en l'apartat d'estructura del fitxer s'esmenta de forma expressa que en aquest fitxer es tractaran dades de

caràcter personal sobre la vida sexual de les persones, a la vista de les remissions que s'efectuen a la lletra k) de l'article 56.4 del text refós de la llei de carreteres, en la redacció donada per la Llei 10/2011, ja reproduït més amunt, sembla evident que en aquest fitxer s'inclouran, entre d'altres, dades relatives a la vida sexual de les persones.

El dret a la protecció de les dades, dret d'origen jurisprudencial establert fonamentalment a les SSTC 254/93, 290/00 i 292/00, i reconegut també actualment a l'article 31 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, no només garanteix la intimitat de les persones, sinó que el seu contingut va molt més enllà del dret a la intimitat per estendre's a totes aquelles dades que identifiquen o permeten identificar una persona i permeten la confecció d'un perfil ideològic, racial, sexual, econòmic o de qualsevol altra índole o que serveixin per a qualsevol altra utilitat que en determinades circumstàncies constitueixi una amenaça per a l'individu. En concret, la STC 292/00, de 20 de novembre es pronuncia en els termes següents:

“La función del derecho fundamental a la intimidad del art. 18.1 CE es la de proteger frente a cualquier invasión que pueda realizarse en aquel ámbito de la vida personal y familiar que la persona desea excluir del conocimiento ajeno y de las intromisiones de terceros en contra de su voluntad (por todas STC 144/1999, de 22 de julio, F. 8). En cambio, el derecho fundamental a la protección de datos persigue garantizar a esa persona un poder de control sobre sus datos personales, sobre su uso y destino, con el propósito de impedir su tráfico ilícito y lesivo para la dignidad y derecho del afectado. En fin, el derecho a la intimidad permite excluir ciertos datos de una persona del conocimiento ajeno, por esta razón, y así lo ha dicho este Tribunal (SSTC 134/1999, de 15 de julio, F. 5; 144/1999, F. 8; 98/2000, de 10 de abril, F. 5; 115/2000, de 10 de mayo, F. 4), es decir, el poder de resguardar su vida privada de una publicidad no querida. El

derecho a la protección de datos garantiza a los individuos un poder de disposición sobre esos datos. Esta garantía impone a los poderes públicos la **prohibición de que se conviertan en fuentes de esa información sin las debidas garantías; y también el deber de prevenir los riesgos que puedan derivarse del acceso o divulgación indebidas de dicha información**. Pero ese poder de disposición sobre los propios datos personales nada vale si el afectado desconoce qué datos son los que se poseen por terceros, quiénes los poseen, y con qué fin.”

(...)

“De este modo, el objeto de protección del derecho fundamental a la protección de datos no se reduce sólo a los datos íntimos de la persona, sino a cualquier tipo de dato personal, sea o no íntimo, cuyo conocimiento o empleo por terceros pueda afectar a sus derechos, sean o no fundamentales, porque su objeto no es sólo la intimidad individual, que para ello está la protección que el art. 18.1 CE otorga, sino los datos de carácter personal. Por consiguiente, también alcanza a aquellos datos personales públicos, que por el hecho de serlo, de ser accesibles al conocimiento de cualquiera, no escapan al poder de disposición del afectado porque así lo garantiza su derecho a la protección de datos. También por ello, el que los datos sean de carácter personal no significa que sólo tengan protección los relativos a la vida privada o íntima de la persona, sino que **los datos amparados son todos aquellos que identifiquen o permitan la identificación**

de la persona, pudiendo servir para la confección de su perfil ideológico, racial, sexual, económico o de cualquier otra índole, o que sirvan para cualquier otra utilidad que en determinadas circunstancias constituya una amenaza para el individuo” (F.J. 6è).

Entès en aquests termes el dret a la protecció de les dades relatives a la vida sexual, cap dubte pot oferir que la recollida de dades sobre determinades persones com a demandants o ofertants de serveis sexuals a canvi de remuneració permet identificar una persona, obtenir-ne un perfil sexual, i pot suposar una amenaça per a l'individu (pensi's per exemple en les repercussions que una informació d'aquest tipus pot tenir en l'àmbit familiar, laboral o en la imatge social de l'individu).

Les dades relatives a la “vida sexual” es troben incloses en l'apartat relatiu a les dades protegides de l'article 7 de la LOPD, i en relació amb aquesta dada, així com amb aquelles dades que facin referència a l'origen racial, i a la salut, la llei estableix (art. 7.3) que només poden ser recollides, tractades i cedides quan, per raons d'interès general, així ho disposi una llei o l'afectat hi consenti expressament.

En el cas que ens ocupa, el Text refós de la llei de carreteres habilita el tractament de dades relatives a la vida sexual en els termes de l'article 7.3 de la LOPD. No obstant això, per tal de garantir el dret a la autodeterminació informativa de les persones afectades, en una matèria tan sensible com aquesta, convé posar especial atenció en la informació que es facilita a les persones afectades sobre el tractament que es durà a terme, tant en el moment de facilitar-los la informació requerida per l'article 5 de la LOPD, com pel que fa a la descripció del fitxer de dades personals que hi dóna suport.

IV

L'article 20.2 de la LOPD enumera els apartats que han d'incloure les disposicions de creació, modificació o supressió de fitxers, en concret, la finalitat del fitxer i els usos previstos, les persones o els col·lectius afectats, el procediment de recollida de les dades de caràcter personal, l'estructura bàsica del fitxer i la descripció dels tipus de dades personals incloses, les cessions i, si escau, les transferències internacionals, l'òrgan administratiu responsable del fitxer, l'òrgan davant el qual es poden exercir els corresponents drets i les mesures de seguretat.

D'altra banda, el RLOPD disposa que, en relació amb el contingut de les disposicions de creació, modificació o supressió de fitxers, també s'haurà d'incloure la procedència de les dades personals (article 54.1.b.), el sistema de tractament utilitzat en l'organització (article 54.1.c.), els destinataris o categories de destinataris pel que fa a les comunicacions de dades previstes (article 54.1.d) i la indicació dels països de destí de les dades en el cas que tinguin lloc transferències internacionals de dades (article 54.1.e).

En el fitxer que s'adjunta en l'annex I de la proposta, tal com analitzarem en els fonaments jurídics següents no s'han inclòs alguns d'aquests apartats exigits per la LOPD i el RLOPD per a la creació de fitxers, i tampoc s'han inclòs algunes dades quina importància és fonamental per facilitar al ciutadà una informació clara i entenedora del fitxer que es crea.

Abans però, d'entrar a analitzar cadascun dels apartats, convé fer algunes consideracions sobre la denominació del fitxer. En el fitxer hi consta la denominació següent:

“expedients sancionadors per infraccions de l'article 56.4.k) del text refós de la Llei de carreteres”

Tal com dèiem en la nostra Recomanació 1/2011 sobre la creació, modificació i supressió de fitxers de dades de caràcter personal de titularitat pública, la denominació del fitxer ha de ser breu però descriptiva del seu objecte principal, de manera que el ciutadà pugui identificar a grans trets, amb la mateixa denominació quina és la finalitat per a la qual es recullen les seves dades.

A la vista de la denominació emprada no sembla que les persones afectades puguin identificar quin és realment l'objecte del fitxer, més enllà de conèixer que les dades es recullen per a la tramitació d'expedients sancionadors. Per conèixer realment l'objecte del fitxer caldrà que el ciutadà consulti l'article 56.4.k) de la Llei de Carreteres.

Però a més, emprar una denominació per al fitxer que incorpori una referència a una norma concreta comportarà que en el cas que la numeració de l'article en qüestió experimenti variacions, o bé si la norma és derogada i substituïda per una altra, la informació que s'oferirà passarà a estar desactualitzada.

Per això es recomana emprar una denominació que sigui breu però descriptiva de l'objecte del fitxer, sense incorporar referències a altres normes.

V

En relació amb els diferents apartats del fitxer es fan les consideracions següents:

1.- Finalitat i usos del fitxer (art. 20.2 a) LOPD i 54.1 a) RLOPD):

La finalitat s'ha de referir a l'objectiu per al qual es recull la informació, mentre que els usos descriuen els processos en els quals s'utilitzarà aquella informació. Una bona definició d'aquests apartats, permet valorar l'adequació de les dades que es pretenen tractar, així com el nivell de mesures de seguretat assignades a cada fitxer.

En aquest cas, i en la mateixa línia del que ja s'ha exposat en relació amb la denominació del fitxer, caldria concretar en aquest apartat la finalitat del tractament que es vol dur a terme, atès que una remissió a l'article 56.4.k) de la denominació del fitxer sense exposar a quin tipus d'infraccions fa referència no permet una fàcil comprensió. La simple remissió a l'article no facilita aquesta informació i obliga al ciutadà a esbrinar per ell mateix, quina infracció es recull a l'article referenciat.

De la mateixa manera, en l'apartat relatiu als usos, convindria eliminar la paraula “consulta”, que suggereix usos per a altres finalitats. En el seu lloc es podria establir per exemple, si escau: “recollir les dades de denúncies, tramitar i resoldre els expedients sancionadors, recaptar les sancions i extreure les dades per elaborar estadístiques.

2. “Persones afectades”: (20.2.B) LOPD i 54.1.b) RLOPD)

En aquest apartat s'exposa que les persones de les quals se'n pretén obtenir les dades personals són aquelles a qui s'incoa un expedient sancionador.

Convindria analitzar si també es recolliran dades d'altres persones, com seria el cas de les persones que sol·licitin aquests serveis, de les persones denunciants o específicament dels agents de policia que formulin les denúncies.

3. “Procedència de les dades” (54.1 b.) RLOPD), i “procediment de recollida de les dades de caràcter personal” (20.2 c) LOPD):

En el projecte de fitxer s'ha inclòs la informació relativa a la *procedència de les dades* en l'apartat *procediment de recollida de les dades*. Caldria doncs incloure aquesta informació en un apartat específic per donar així compliment al que estableix el RLOPD.

En l'apartat “*Procedència de les dades*” (art. 54.1 b.) RLOPD), caldria concretar les persones, institucions o òrgans que facilitaran les dades personals que es volen recollir, com podria ser en aquest cas, la mateixa persona.

En l'apartat “*Procediment de recollida de dades*” (article 20.2 c) LOPD), caldria incloure la informació relativa al mitjà que es farà servir per dur a terme la recollida de les dades personals, ja sigui a través de formularis, entrevistes, transmissió electrònica, butlletes de denúncia o d'altres. A aquests efectes pot resultar il·lustratiu seguir el formulari d'inscripció de fitxers que contenen dades de caràcter personal en el Registre de Protecció de Dades de Catalunya, que és disponible a la pàgina web (www.apdcat.cat).

En qualsevol cas, si les dades són recollides directament de l'interessat, i per tal de donar compliment al deure d'informació en la recollida de dades personals, sigui quin sigui el mitjà de recollida de dades que s'utilitzi, caldrà complir amb els requisits de l'article 5 de la LOPD (apartats primer i segon).

4. “Estructura del fitxer” i descripció dels tipus de dades (20.2 d) LOPD i 54.1.c) del RLOPD). En relació amb aquest apartat es fan les següents consideracions:

El RLOPD disposa clarament que cal fer una descripció detallada de les dades identificatives i de les especialment protegides, així com de les restants categories de dades de caràcter personal (article 54.1.c).

La lletra k) de l'article 56.4 de la Llei de carreteres disposa, com ja s'ha exposat als antecedents, que es considerarà infracció greu: “k) Ocupar de manera temporal les zones de domini públic, de servitud i d'afectació per realitzar-hi usos i activitats relacionades amb la prestació de serveis de naturalesa sexual”

Atesa la finalitat descrita del fitxer, gestionar les dades relatives als expedients sancionadors que s'incoïn per infraccions comeses contra l'article 56.4.k) de la Llei de carreteres, serà

necessari incloure en aquest apartat del fitxer, com ja s'ha exposat en el fonament jurídic III d'aquest informe, dades especialment protegides, concretament dades relatives a la vida sexual, d'acord amb el que estableix l'article 54.1.c) del RLOPD.

També resulta evident que, per donar compliment a la finalitat descrita, en aquest fitxer es recolliran dades relatives a infraccions i sancions administratives, així com altres circumstàncies relatives als fets que donen lloc a la infracció. Per tant, es recomana incloure-les en aquest apartat del fitxer.

5. “Sistema de tractament”. S'hauria d'incloure aquest apartat en la descripció del fitxer i concretar en el mateix, la manera com s'organitza o utilitza el sistema d'informació de les dades, utilitzant la terminologia emprada pel RLOPD (article 5.2 n)): tractament automatitzat, no automatitzat o parcialment automatitzat.

6. “Nivell de mesures de seguretat” (20.2 h) LOPD i 54.1 h) RLOPD):

El fitxer preveu la implantació de mesures de seguretat de nivell alt. La previsió és correcta. L'aplicació de mesures de seguretat de nivell alt en aquest fitxer deriva de la recollida de dades relatives a la vida sexual, quines dades requereixen l'aplicació de mesures de nivell alt (art. 81.3.c RLOPD).

Finalment, cal recordar que la disposició general de creació del fitxer un cop publicada al Diari Oficial de la Generalitat, s'haurà de notificar a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades amb caràcter previ a l'inici de la recollida de dades.

Barcelona, 17 de febrer de 2012